

ZÁKLADY PRÁVA - P 104, SPP 707

JUDr. Iva Kernová

Obsahem kurzu jsou vybrané kapitoly z veřejného a soukromého práva. Výklad z oblasti veřejného práva umožňuje studentovi získat poznatky umožňující mu nejen základní orientaci v právním systému a nejdůležitějších právních předpisech, ale také získat schopnost tyto poznatky uplatnit i ve své budoucí práci. Výuka je zaměřena zejména na právo ústavní, správní a trestní. Absolvent kurzu by měl znát základní principy a postupy v rámci správního a trestního řízení a být schopen účinně uplatňovat oprávněné nároky svých klientů. Měl by také znát právní následky spojené s porušením právních předpisů.

Výklad z oblasti soukromého práva je zaměřen na právo občanské, rodinné a pracovní. Výuka občanského práva vede k získání základních pravidel právních vztahů mezi občany a právnickými osobami tak, aby se student dokázal orientovat ve vztazích vlastnických, smluvních, v problematice odpovědnosti za škodu a a uplatňování nároků na náhradu škody včetně podávání soudních návrhů a žalob. V oblasti rodinného práva je cílem vysvětlit základní ustanovení zákona o rodině a související právní předpisy tak, aby studenti získali nejen teoretické znalosti, ale dokázali se podle nich orientovat v praxi. Cílem pracovního práva je teoretická a praktická orientace v oblasti pracovněprávních vztahů tak, aby student dokázal ve svém zaměstnání hájit zájmy nejen své, ale i svých klientů.

Ukončení kurzu: zkouška (test – otevřené i uzavřené otázky)

Literatura:

Šíma/Suk: Základy práva, C.H.Beck, Praha 2003

Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 20003

Příslušné právní předpisy

Obsah předmětu

ZÁKLADY PRÁVA

1. **Základy teorie práva:** Pojem práva, funkce práva, zákonnost, právní vědomí, prameny práva, právo veřejné a soukromé, právní normy, druhy právních předpisů, interpretace právních norem, odvětví práva, právní vztahy, právní jednání, protiprávní jednání, právní úkony, promlčení a prekluze, aplikace práva.
2. **Ústavní právo:** Pojem, prameny, charakteristika a obsah Ústavy, Ústava ČR: základní ustanovení, moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Česká národní banka, Listina základních práv a svobod: druhy svobod.
3. **Správní právo:** Pojem, předmět, prameny, obce, občané a orgány obce, státní správa, samospráva, kraje, správní řízení, stížnosti, oznámení a podněty, přestupky, řízení o přestupcích, systém české veřejné správy.
4. **Soudnictví, státní zastupitelství, advokacie, notářství**
5. **Občanské právo:** Subjekty, zastoupení, smlouvy, vlastnictví, spoluvlastnictví, věcná práva k věcem cizím, závazkové právo, závazky z právních úkonů, závazky z protiprávních úkonů, odpovědnost za škodu.
6. **Dědické právo:** Předpoklady dědění, dědění majetku, funkce, základní zásady, dědění ze zákona, dědění ze závěti, řízení o dědictví.
7. **Občanské soudní řízení:** Pojem, účastníci řízení a osoby zúčastněné na řízení, zahájení řízení, průběh řízení, dokazování, rozhodnutí, náklady řízení, opravné prostředky, výkon rozhodnutí.
8. **Rodinné právo:** Pojem, prameny, manželství, rodiče a děti, určování a popírání rodičovství, účast společnosti na výkonu práv a povinností rodičů, náhradní výchova: osvojení, pěstounská péče, svěření dítěte do výchovy jiného občana než rodič, ústavní výchova, vyživovací povinnosti: pojem, druhy.
9. **Pracovní právo:** Pojem, subjekty, prameny, pracovní poměr, pracovní doba, doba odpočinku, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, odměňování, zvláštní pracovní podmínky, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, náhrady škody, odbory, kolektivní vyjednávání.
10. **Trestní právo:** Pojem, funkce, základní zásady, trestní zákon, základy trestní odpovědnosti, prvky a znaky trestného činu, právní následky trestní odpovědnosti,

zvláštní část trestního zákona, trestní řízení, subjekty trestního řízení, průběh trestního řízení.

ZÁKLADY PRÁVA

Vyučující: JUDr. Iva Kernová

Cíl: Seznámit studenty se základy teorie práva, práva ústavního, rodinného, správního, občanského, trestního. Vést je k získání orientace v dané problematice, osvojení si základních poznatků i k řešení konkrétních případů praktického života.

Rozsah kurzu: zimní semestr, 2/1 hod. týdně

Ukončení kurzu: zkouška (písemně, uzavřené i otevřené otázky)

Požadavky k zápočtu: splnění zadaných písemných úkolů během semestru

OBSAH VÝUKY:

11. **Základy teorie práva:** Pojem práva, funkce práva, zákonnost, právní vědomí, prameny práva, právo veřejné a soukromé, právní normy, druhy právních předpisů, interpretace právních norem, odvětví práva, právní vztahy, právní jednání, protiprávní jednání, právní úkony, promlčení a prekluze, aplikace práva.
 - Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
 - Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 20003
12. **Ústavní právo:** Pojem, prameny, charakteristika a obsah Ústavy, Ústava ČR: základní ustanovení, moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní, Nejvyšší kontrolní úřad, Česká národní banka, Listina základních práv a svobod: druhy svobod.
 - Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
 - Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2003
 - Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
 - Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR
 - Zákon č. 424/1991, o sdružování v politických stranách a hnutích, v platném znění (úplné znění č. 118/1994 Sb.)
 - Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění

- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.
- Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním
- Zákon č. 54/1990 Sb., o volbách do ČNR, v platném znění (úplné znění č. 120/1992 Sb.)
- Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství
- Zákon č. 325/1991 Sb., o soudech a soudcích, v platném znění
- Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, v platném znění

13. **Správní právo:** Pojem, předmět, prameny, obce, občané a orgány obce, státní správa, samospráva, okresy a okresní úřady, kraje, správní řízení, stížnosti, oznámení a podněty, přestupky, řízení o přestupcích, systém české veřejné správy.

- Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 200
- Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)
- Zákon ČNR č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech
- Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení)

14. Soudnictví, státní zastupitelství, advokacie, notářství

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2003
- Zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, ve znění novel
- Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
- Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (not. řád)
- Zákon č. 128/1990 Sb., o advokacii
- Zákon č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované
- Zákon č. 283/Sb., o státním zastupitelství

15. **Občanské právo:** Subjekty, zastoupení, smlouvy, vlastnictví, spoluvlastnictví, věcná práva k věcem cizím, závazkové právo, závazky z právních úkonů, závazky z protiprávních úkonů, odpovědnost za škodu.

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2000
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (úplné znění – zákon č. 47/92 Sb., v platném znění)
- Zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb.
- Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí ČR (kat. zákon)

16. **Dědické právo:** Předpoklady dědění, dědění majetku, funkce, základní zásady, dědění ze zákona, dědění ze závěti, řízení o dědictví.

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 20003
- Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném

17. **Občanské soudní řízení:** Pojem, účastníci řízení a osoby zúčastněné na řízení, zahájení řízení, průběh řízení, dokazování, rozhodnutí, náklady řízení, opravné prostředky, výkon rozhodnutí.

- Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2001
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění

18. **Rodinné právo:** Pojem, prameny, manželství, rodiče a děti, určování a popírání rodičovství, účast společnosti na výkonu práv a povinností rodičů, náhradní výchova: osvojení, pěstounská péče, svěření dítěte do výchovy jiného občana než rodič, ústavní výchova, vyživovací povinnosti: pojem, druhy.

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2003
- Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, v platném znění
- Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, v platném znění
- Zákon č. 40/1964, občanský zákoník, v platném znění

- Zákon č. 268/1964 Sb., o matrikách
- Provděcí vyhláška k zákonu o matrikách č. 22/1977 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 55/1950 Sb., o užívání a změně jména a příjmení v platném znění
- Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.

19. **Pracovní právo:** Pojem, subjekty, prameny, pracovní poměr, pracovní doba, doba odpočinku, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, odměňování, zvláštní pracovní podmínky, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, náhrady škody, odbory, kolektivní vyjednávání.

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2003
- Šíma/Suk: Základy práva C. H. Beck, 2003
- Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, v platném znění
- Nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce
- Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti
- Zákon ČNR č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů ČR na úseku zaměstnanosti, v platném znění
- Zákon č. 1/1991 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, v platném znění
- Nařízení vlády č. 333/1993 Sb., o stanovení minimálních mzdových tarifů a mzdového zvýhodnění za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém prostředí a za práci v noci
- Nařízení vlády ČSFR č. 53/1992 Sb., o minimální mzdě, v platném znění

20. **Trestní právo:** Pojem, funkce, základní zásady, trestní zákon, základy trestní odpovědnosti, prvky a znaky trestného činu, právní následky trestní odpovědnosti, zvláštní část trestního zákona, trestní řízení, subjekty trestního řízení, průběh trestního řízení.

- Novotný/Schelle: Právní nauka, MU Brno, 2003
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
- Listina základních práv a svobod č. 2/1993 Sb., jako součást ústavního pořádku
- Trestní zákon č. 140/1961 Sb., v platném znění

- Zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění
- Trestní řád č. 140/1961 Sb., v platném znění

Doporučeno: Vzory právních smluv a podání (kniha)